

Razvoj inkluzivne kulture

Kaj je inkluzija in zakaj je zamenjala integracijo,
ki je bila v rabi do nedavnega?

(povzetek iz predavanja)

Populacija, ki danes vstopa v osnovno šolo je zelo raznolika. Med učenci se pojavljajo velike razlike v vedenjskih lastnostih, čustveni zrelosti, sposobnostih, pri nekaterih izmed njih izražene do te mere, da potrebujejo prilagojene metode in oblike dela ter dodatno strokovno pomoč.

Izraz otrok s posebnimi vzgojno – izobraževalnimi potrebami se uporablja za vse otroke, ki so zaradi različnih vzrokov v šoli neuspešni in potrebujejo določene oblike prilagoditev in učne pomoči.

Učenci s posebnimi potrebami pa niso le tisti, katerih posebnosti so toliko vidne, da samodejno začnemo razmišljati o potrebnih prilagoditvah in odstranjevanju ovir za uspešno vključevanje v vzgojno – izobraževalni sistem. Predstavljajo zelo raznovrstno skupino. So mnogi pri katerih posebnosti sprva sploh ne opazimo, čeprav lahko pomembno vplivajo na učenje. S tovrstnimi težavami se srečujejo predvsem otroci s specifičnimi učnimi težavami. Če okolje ne upošteva njihovega načina učenja in njihovih potreb, otrok ne zmore tega, kar pričakujemo od njega. Zato pri inkluziji poudarjamo, da je treba odstranjevati ovire. Če prilagodimo metode poučevanja, kurikularne zahteve in materiale, ki jih uporabljamo pri delu in če poskrbimo za dobro klimo v šoli, bo otrok lahko dosegel uspeh in ustvaril dobro samopodobo.

Pomembno je vedeti, da tisti, ki se spopadajo s specifičnimi učnimi težavami, niso butasti, leni ali kar je še drugih izrazov, s katerimi nekateri opisujejo njihovo nezmožnost. Za tiste, ki se brez lastne krivde znajdejo v tej skupini je to hud stres, zaradi katerega pogosto izgubijo motivacijo na vseh področjih učenja.

Na predavanju je bilo strokovnim delavcem predstavljen prikaz treh ključnih področij delovanja možganov pri branju dislektika.

Vir: Time, sept., 2003.

Kaj je inkluzija in zakaj je zamenjala integracijo, ki je bila v rabi do nedavnega?
Inkluzija je proces, ki poudarja odstranjevanje ovir v izobraževanju in takšno prilagoditev okolja otroku, ki mu omogoča optimalni razvoj potencialov (Kavkler, 2005).

Pri inkluziji se šola prilagaja otroku, pri integraciji pa se je otrok prilagajal šoli. »V svetu zelo poudarjajo, da je to pravica vseh otrok in da ne gre zgolj za dobro voljo. Ne gre za vprašanje, bomo ali ne bomo vključili otroka v redno šolo, ampak govorimo o pravici do nediskriminacije in pravici do optimalnega razvoja, ki pa seveda vključujeta tudi šolanje v specialnih ustanovah, »pravi dr. Marija Kavkler.

Inkluzivno pedagoško situacijo naj bi odlikovali spontani strpni, skrbeči in pravični odnosi med različnimi (pa naj gre za razlike v mentalnih, telesnih sposobnostih, socialne, etnične oziroma katere koli druge razlike).

Ponavadi strokovni delavci v pedagoški praksi, ki je povezana z integracijo otrok s posebnimi potrebami pristopamo kot k nečemu nepredvidljivemu, kar je mogoče uravnjavati le s posebnim načrtovanjem.

Učiteljeva osrednja točka inkluzivne vzgoje je pozitivno stališče in pripravljenost sprejeti različnost in raznolikost, pri tem pa mora imeti strategije prilagajanja okolja otroku. Njegova poglobljena naloga pri poučevanju otroka s posebnimi potrebami ni ukvarjanje s »specifično nezmožnostjo«, ampak v tem, kako uspešno poučevati tega otroka in mu prilagoditi kurikulum in učne pristope.

Inkluzija je dobra za vse otroke.

Zelo pomembno je, da otrok s posebnimi potrebami živi z vrstniki, ker se bodo, če se bodo sobivanja učili že prej, znali družiti z njim tudi v prostem času in ga kasneje znali vključevati v dejavnosti.

Z vidika večinskih otrok ima vzgojni pomen, saj jim omogoča, da razvijajo razumevanje za težave, ki jih imajo otroci s PP, ter postajajo bolj občutljivi za

potrebe drugih in bolj dovzetni za drugačnost in razlike. Otroci spoznajo, da lahko posameznik svoje težave premaguje in kljub njim uspe.

V pedagoški praksi nas v zvezi z razvijanjem inkluzivne kulture najpogosteje skrbi nivo doseženega znanja, vendar je enako pomembna, če ne pomembnejša vloga vzgoje in izobraževanja, da otroku s posebnimi potrebami omogoči uživanje v kulturi njegove družbe in ga usposobi za sodelovanje v skupnem dogovarjanju, s tem pa vsakemu posamezniku zagotavlja varen občutek njegove lastne vrednosti.

Pripravila: Ksenija Radinovič